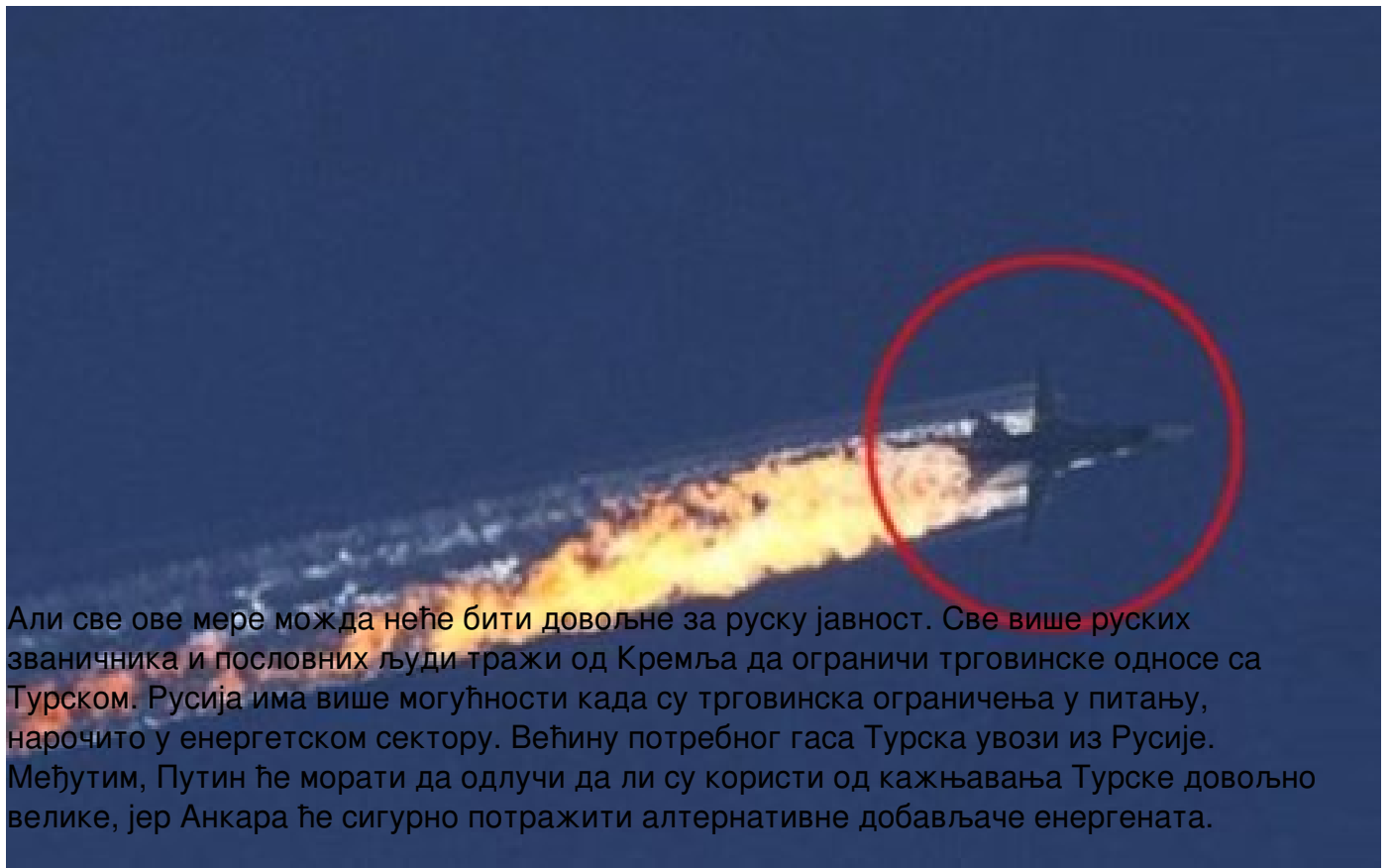

Како Русија може искористити трговинска ограничења против Турске? [\[1\]](#) [\[2\]](#)

Сажетак

Раздор између Москве и Анкаре се проширује, након што је Турска оборила руски војни авион, који је наводно нарушио њен ваздушни простор. Владимир Путин је 24. новембра најавио да ће тај инцидент имати озбиљне последице по руско-турске односе. После тога, приметна је ужурбана дипломатска активност са обе стране, а војни контакти међу ове две државе су обустављени.

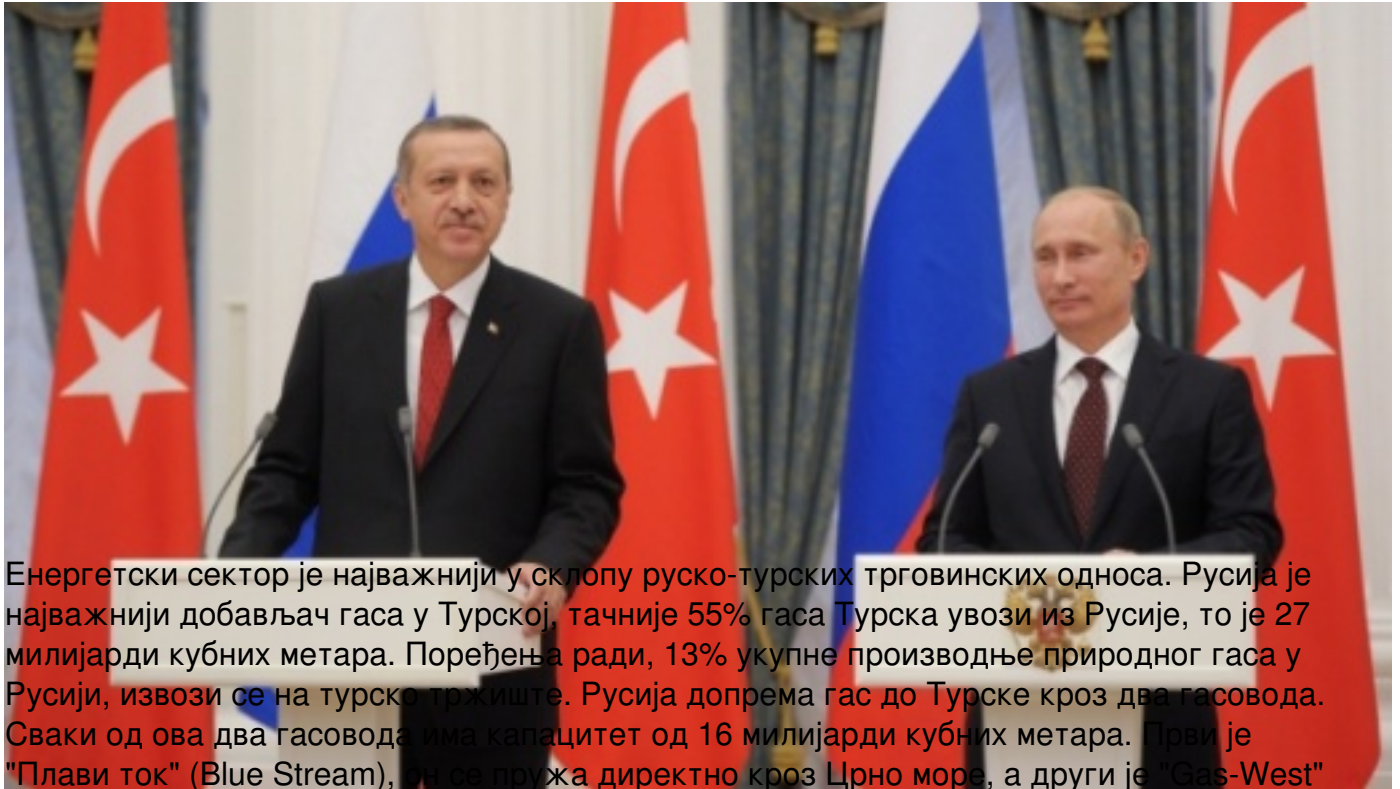
Али све ове мере можда неће бити довољне за руску јавност. Све више руских званичника и пословних људи тражи од Кремља да ограничи трговинске односе са Турском. Русија има више могућности када су трговинска ограничења у питању, нарочито у енергетском сектору. Већину потребног гаса Турска увози из Русије. Међутим, Путин ће морати да одлучи да ли су користи од кажњавања Турске довољно велике, јер Анкара ће сигурно потражити алтернативне добављаче енергената.

Анализа

Да ли ће економске санкције Турској нанети штету самој Русији?

Пише: Стратфор
субота, 28 новембар 2015 13:28

Три најважнија сектора трговине између Русије и Турске су: енергетски, пољопривредни и сектор индустрије метала. Руски производи и услуге чине приближно 10% читавог турског увоза. С друге стране, Турска чини само 4% укупног руског извоза.

Енергетски сектор је најважнији у склопу руско-турских трговинских односа. Русија је најважнији добављач гаса у Турској, тачније 55% гаса Турска увози из Русије, то је 27 милијарди кубних метара. Поређења ради, 13% укупне производње природног гаса у Русији, извози се на турско тржиште. Русија допрема гас до Турске кроз два гасовода. Сваки од ова два гасовода има капацитет од 16 милијарди кубних метара. Први је "Плави ток" (Blue Stream), он се пружа директно кроз Црно море, а други је "Gas-West" гасовод, који пролази кроз Украјину, Румунију и Бугарску. Турска увози осталих 45% гаса из Азербејџана преко "Јужно-кавказког" (South Caucasus) гасовода, из Ирана кроз гасовод Табриз-Догубајазит, а из Алжира и од других земаља увози течни гас кроз луке Мармара Ереглиси и Алиага.

Ако Русија одлучи да обустави испоруке гаса Турској, ова малоазијска држава ће имати велики проблем да набави потребну количину гаса од осталих извозника. Сви остали гасоводи, луке и складишни капацитети Турске су већ близу максимума. Турској је преостало места за још 7 милијарди кубних метара у лукама кроз које увози течни гас и још 4 милијарде кубних метара складишног простора (који је можда већ попуњен). Ако би Русија ускратила Турској 27 милијарди кубних метара гаса, колико тренутно извози, Турска не би могла да надокнади ни половину од тога од других извозника.

Руско Министарство енергетике је већ обећало да ће наставити да испуњава све уговоре који се тичу извоза гаса према Турској, а и у Кремљу имају довољно разлога да укидају ове споразуме. Наиме, ако би Русија пресекла снабдевање турске гасом, она би

морала исто то да учини Украјини, Румунији и Бугарској. Русија нерадо користи мере прекида снабдевања гасом јер жели да одржи утицај на Западу, након што је рестриктивни Трећи енергетски пакет ЕУ смањио политички капитал Русије, који она остварује путем трговине гасом. Сходно томе, ако Русија одлучи да ускрати турској гас, она ће то учинити тако што ће прекинути снабдевање преко црноморског Плавог тока.

Свака казнена мера коју Путин осмисли, мораће да узме у обзир дугорочне интересе сарадње са турском на пројекту "Турски ток" (*Turkish Stream*). Овај контроверзни гасовод је осмишљен да заобиђе Европу, и преко Црног мора се повеже са Турском. Он треба да има минимални капацитет од 30 милијарди кубних метара, а максимални од 63 милијарде кубних метара. У недељама које су претходиле инциденту начињен је напредак у договору о реализацији овог пројекта. Планирана је и дипломатска посета Русији, турског председника Ердогана, која ће врло вероватно сада бити отказана. Ако Русија буде ограничила поставке гаса Турској, овај пројекат ће сигурно бити замрзнут, јер Турска неће пристати на још већу зависност од руског гаса.

Москва има и друге могућности

Руски најјачи адут су трговинска ограничења у домену енергетике, али би последице наштетиле руским дугорочним интересима. Москва ће вероватно тражити друго решење. Русија је такође и велики добављач металуршких производа у Турској. Турска увози из Русије 31% алуминијума, и 15% гвожђа и челика. Међутим понуда ових производа на светском тржишту је велика, те би Турска могла да задовољи своје потребе од других извозника. Ограничења у сектору индустрије метала би била само привремени ударац од кога би се Турска опоравила уз помоћ произвођача из Европе и САД.

Уместо да смањује свој извоз, Русија може забранити увоз робе из Турске, као што је учинила са робом из ЕУ и САД. На удару се могу наћи турски прехранбени производи, 40% воћа и поврћа које Турска производи, Русија увози на своје тржиште. Руска агенција за контролу квалитета прехранбених производа већ је 25. новембра објавила забрану увоза живине од једне турске компаније, због забринутости да су њихови производи опасни по здравље, јер садрже одређене бактерије. Нема разлога да се мисли да је ова одлука политичка, јер још 10 турских компанија има лиценцу за извоз живине у Русију.

Москва се може послужити и одређеним ограничењима која су везана за демонстрирање одлучног става, али неће имати озбиљне економске последице. Руска агенција за надзор туризма је већ замолила туристичке агенције да суспеднују све аранжмане за Турску, руско Министарство спољних послова је упозорило руске држављане да не путују у ту земљу. Пошто туризам чини 12% турског БДП-а, то је добра и јако видна мета коју Русија може да циља. Ипак, руски туристи чине само 14% свих туриста у Турској и то у летњим месецима.

Да ли ће економске санкције Турској нанети штету самој Русији?

Пише: Стратфор

субота, 28 новембар 2015 13:28

[2] [http://www.foxnews.com/2015/11/28/turkey-protest-against-russia/](#)